

**Հանրապետական
մանկավարժահոգեբանական
կենտրոն**

**«Չանրակրթական դպրոցների ուսուցիչների
և ուսուցչի օգնականների դասավանդման
հմտությունների զարգացման ապահովում»
ծրագիր**

ՅԵՏԱԶՈՏԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔ

**Դպրոց` «ՀՀ Գեղարքունիքի մարզի Սևան
քաղաքի N4**

հիմնական դպրոց» ՊՈԱԿ

Առարկա` անգլերեն

**Թեմա` Մոտիվացիան, որպես ուսուցման
կարևորագույն մաս**

**Վերապատրաստող, մենթոր` Մելքոնյան Արմենուհի
Ուսուցիչ` Առաքելյան Նունե**

2023

ԲՈՎԱԴԱԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

Ներածություն	3
Մոտիվացիոն ուսուցման գաղափարական հիմքերը	4
Մոտիվացիայի տեսակները	6
Մակրո և միկրո մոտիվացիան	12
Կենսաբանական շարժիչներ	13
Վերլուծություն	17
Եզրակացություն	20
Օգտագործված գրականություն և հղումներ	21

ՆԵՐԱԾՈՒԹՅՈՒՆ

Չեղարկության արդիականությունը

Ժամանակակից կրթության հիմնական մարտահրավերներից մեկը աշակերտներին մոտիվացված պահելն է: Մովորելը հաճախ հաջողվում է, եթե մոտիվացիա կա, բայց յուրաքանչյուր սովորող մոտիվացվում է տարբեր ձևերով և պատճառներով: Ահա թե ինչու պետք է հասկանանք սովորողի նախասիրությունները և

հետաքրքրությունները նախքան մոտիվացիոն ուսուցման միջավայր ստեղծելը:

Մովորելու ընթացքում աշակերտը դրսևորում է այնպիսի որակներ, ինչպիսիք են Վտածողության ինքնատիպությունը, խնդիրը տեսնելու ունակությունը, նոր պայմաններում կողմնորոշվելու արագությունը:

Վերոնշյալ իրավիճակներում ստանդարտ լուծումներ գտնելու համար անհրաժեշտ է պահպանել մոտիվացիայի շարունակականությունը: Չեղարկար, մեզ անհրաժեշտ են ավելի հետաքրքիր մեթոդներ, միջոցներ, մոտեցումներ, իվերջո այնամենը, ինչը կօգնի աշակերտներին մոտիվացված պահել, որն էլ կնպաստի ավելի խորը գիտելիքներ ստանալ աշխարհի մասին, արդյունքն էլ կլինի գրագետ, զարգացած երիտասարդությանը: Ընտրել եմ այս թեման՝ կարևորելով մոտիվացիայի դերը մարդկանց կյանքում: Մոտիվացիան ամենուր է այն աշխատանքի նկատմամբ հետաքրքրությունն ու ցանկությունն է, որի վրա ազդում են ինչպես արտաքին, այնպես էլ ներքին գործոնները: Ժամանակակից տեխնոլոգիաների զարգացումը ևս մեկ տարբերակ է անհատների մի մեծ բանակի մոտիվացված պահելու: **Չեղարկության աշխատանքի նպատակն է** զարգացնել մոտիվացիոն ուսուցման շարունակականությունը օտար լեզվի դասապրոցեսին: Առաջարկված նպատակն ուսումնասիրելիս ի հայտ են եկել հետևյալ **խնդիրները**.

- Ուսումնասիրել մոտիվացիոն ուսուցման տեսակները,
- Այնպես անել, որ աշակերտի մոտ մոտիվացիան աճի և ոչ թե նվազի,
- Մովորելից անկացող աշակերտին մոտիվացնելով ներգրավել դասապրոցեսին:

Մովորողի մոտիվացիայի որոշ պատճառներ կարող են ներառել.

- Մովորողների ծնողները ցանկանում են, որ նրանք հաջողակ լինեն,
- Մովորողներ ցանկանում են ինչ-որ բանում շատ լավ լինել,
- Մովորողները հիանալի ուսուցիչ ունեն,

- Սովորողները ցանկանում են ընդունվել համալսարան կամ քոլեջ,
- Սովորողները ցանկանում են հաճոյանալ ուսուցչին,
- Սովորողները ցանկանում են լավ աշխատանք գտնել,
- Սովորողները ցանկանում են ավելի լավը լինել, քան եղբայրը կամ ընկերը,
- Սովորողները ցանկանում են նոր բան սովորել,
- Սովորողները ցանկանում են զվարճանալ,
- Նրանք ցանկանում են զվարճանալ:

Յետագոտական աշխատանքը գրելիս օգտվել եմ տարբեր գրականություններից՝ ինչպես հայ, այնպես էլ այլազգի ուսուցիչների փորձից:

Մոտիվացիոն ուսուցման գաղափարական հիմքերը

Մոտիվացիան այն է, ինչը մեզ ստիպում է սկսել, սովորությունն այն է, ինչը մեզ ստիպում է առաջ գնալ: **Ջիմ Ռոն**

Մոտիվացիան մարդկանց ստիպելու արվեստն է, որպեսզի անեն այն, ինչ մենք ենք ուզում, որովհետև նրանք ցանկանում ենդաանել: **Դուայթ Դեյվիդեյզենհաուեր**

Մոտիվացիայի ողջ գաղափարը ծուղակ է: Պարզապես արեքդա...և հետո, գուշակեք, թե ինչ: Այն բանից հետո, երբ մենք սկսում ենք ան լ այն, մոտիվացիան պարզապես գալիս է և մեզ համար հեշտացնում է դա անելը: **Ջոն ԶՄաքսվել**

Սովորողին կարելի է դրդել վախով և պարգևներով, բայց այս երկու մեթոդները միայն ժամանակավորեն: Միակ մնայուն մեթոդը ինքնամոտիվացիան է: **Ջոն Դոնալդ**

Մենք կարող ենք փոփոխել գործունեության տեսակը և կարող ենք նաև փոփոխել դիսամիկան, որում տեղի է ունենում այդ գործունեությունը: Դիսամիկա ասելով ես նկատի ունեմ, որ երբեմն մարդիկ կարող են աշխատել միայնակ, ինչպես նաև զույգերով կամ խմբերով: **Ադամ Սիմփսոն**

Ուսուցումն ու սովորելը քայլ առ քայլ լաստիճանական գործընթաց է, և շատ հաճախ դժվար է տեսնել առաջընթացը: **Անթոնի Գաուզան**

Գաղափար մոտիվացիայի մասին

Լեզու սովորելու ընթացքում շատերի համար մոտիվացիան ինքնաբերաբար չի առաջանում, փոխարենը այն խամրում է և անհետանում: Դրա համար մոտիվացիան պետք է խնամքով պահպանվի: Վերոնշյալ ասվածը միանշանակ չէ, քան իրական

որոշ երջանիկ մարդիկ, որոնց մոտմոտիվացի անժամանակի ընթացքում աճում է, բայց կան նաև շատերը, որոնց մոտ նվազում է: Իհարկե, ճշմարիտ է այն հանգամանքը, որ ներքին մոտիվացիան ավելի հզոր է: Դասավանդման մարտահրավերներից մեկը ինքնամոտիվացիայի բացահայտումն է, խրախուսումն ու առավելությունն է: Երկրորդ (և գուցե ավելի մեծ) մարտահրավերը այն սովորողների հետ գործ ունենալն է, ովքեր կարծես թե չունեն լեզուներ սովորելու ուժեղ մոտիվացիա, որի դեպքում անհրաժեշտ են մոտիվացիայի այլ ձևեր:

Մոտիվացիան պետք է լինի անհատի ուղեկիցը և այն պետք է ուշադիր պահպանվի գործընթացի ընթացքում:

Ինչպե՞ս կարող են օտար լեզվի ուսուցիչները ազդել մոտիվացիայի վրա:

Ուսուցիչները պետք է փորձեն զարգացնել ներքին մոտիվացիան, քանի որ այն կարող է ավելի արդյունավետ լինել սովորելու համար: Նրանք պետք է մտածեն, թե ինչպես են իրենց սեփական ընտրությունները ու գործողությունները դասարանում ազդում սովորողների մոտիվացիա վրա: Այդ առումով նրանք պետք է թույլ սովորող աշակերտի մոտ մոտիվացիա առաջացնեն, իսկ սովորող և հետաքրքրված աշակերտի մոտ՝ պահպանեն մոտիվացիայի պրոցեսը, որ այն չկորի:

Լեզուների ուսուցման մեջ հաճախ հակառակն է լինում. սկսելը բավականին հեշտ է, բայց լեզուն սովորելու համար պահանջվող երկար ժամանակահատվածում մոտիվացված մնալը կարող է դժվար լինել: Ուսուցիչը միշտ պետք է նպատակ ունենա տալ սովորողներին այն, ինչ նրանք իրականում ցանկանում են, կամ գոնե դրա կարիքն ունեն: Խնդիրն այն է, որ կարողանանք օգտագործել այդ ցանկությունը՝ օգնելու սովորողներին շարունակել ուսումնասիրել՝ սովորելու նպատակով:

Օրինակ 1

Սովորողը դասապրոցեսի ընթացքում սովորաբար եղել է բավականին մասնակցող, բայց նա որոշ ժամանակ դուրս է մնացել և բաց է թողել դասընթացի մեծ մասը: Այդ ժամանակից ի վեր նա կարծես թե մի փոքր «անջատվել է» դասապրոցեսից:

Ասվածից երևում է, որ այս սովորողի վրա, կարծես, բացասաբար են ազդում մեր առաջիկա թեստերը և նա անհանգստանում է ձախողման համար:

Օրինակ 2

Սովորողին այնքան էլ չի հետաքրքրում մեր ուսումնասիրած թեմաներից որևէ մեկը: Վերջինս իրական պատճառ չունի անգլերեն սովորելու համար:

Սովորողները գալիս են դասի, ինչ-որ բանով մոտիվացված, լինի դա իրենց ընկերների հետ հանդիպելու ցանկությունը, թե իրենց սիրելի թեմայի մասին խոսելը, կամ նույնիսկ անգլերեն լեզվով որոշակի բաների հասնելու ցանկությունը: Ուսուցիչները պետք է օգտվեն այս բոլոր դրդապատճառներից, որպեսզի պարզեն, թե ինչ են ուզում անել սովորողները և թե ինչի համար է նրանց անհրաժեշտ անգլերենը, դասերը հարմարեցնեն աշակերտներին, նրանց կարիքներին և ցանկություններին: Վերոնշյալ ձևով մենք բացահայտում ենք աշակերտի մեջ ներհատուկ դրդապատճառները, այլ ոչ թե փորձում ենք, ներմուծել փորձված մեթոդներ և խաղեր:

Մոտիվացիայի տեսակները

Ներքին և արտաքին մոտիվացիայի բացահայտում

Ներքին մոտիվացիան սովորելու մոտիվացիա է, որը բխում է այնպիսի ներքին ուժից, ինչպիսին է հետաքրքրությունը լեզվի ուսուցման նկատմամբ կամ ընդհանրապես անձնական հետազոտության զարգացման ցանկությունը: Այն համեմատվում է **արտաքին մոտիվացիայի** հետ, որը դրսևորվող ճնշումների դրդապատճառն է, ինչպիսին է աշխատանքի համար անգլերեն խոսելու անհրաժեշտությունը կամ սովորողին դասարան կամ խմբակ ուղարկելը ծնողի կողմից:

Հաճախ բարձր մակարդակի սովորողները ցուցաբերում են ներքին մոտիվացիայի ուժեղ աստիճան, քանի որ նրանք շարունակում են լեզուն ուսումնասիրել ցանկացած գործնական կարիքից դուրս:

Երբեմն սովորողները միանում են դասին արտաքին մոտիվացիայի պատճառով և ներքուստ մոտիվացվում են, քանի որ ուսուցումը դառնում է հաճելի և պարզապես սիրելի:

Սովորողներից, ուսուցման և ուսուցման գործընթացի վերաբերյալ պարզ հարցաթերթիկների միջոցով հետադարձ կապ ստանալը կարող է օգնել ուսուցչին պարզել, թե որն է սովորողների համար առավել օգտակար և հաճելի:

Ներքին և արտաքին մոտիվացիաների նույնականացում

Յուրաքանչյուր ոք կարող է զարգացնել սովորելու մոտիվացիա, բայց ոմանք կարող են ավելի շատ աջակցության կարիք ունենալ, քան մյուսները՝ սեփական մոտիվացիան օգտագործելու համար: Դա անելու եղանակներից մեկն է՝ օգնել սովորողներին լեզվի ուսուցման համար սահմանել նպատակներ:

Շատ ավելի հեշտ է մոտիվացված մնալ, եթե տեսնում ես, թե որոնք են քո նպատակները, ինչի համար էլ պետք է օգնել սովորողներին սահմանել նպատակներ, որոնց նրանք կարող են հասնել, և այնուհետև նշել, երբ նրանք հասան իրենց նպատակներին:

Երբ սովորողները սահմանեն իրենց նպատակները և կիսվեն դասարանի հետ, մենք կարող ենք դասընթացի բովանդակությունը կապել այս նպատակների հետ:

Դասարանում լեզվական կետերը դիտարկելիս պետք է օգնել սովորողներին կապ հաստատել այն ամենի միջև, ինչ նրանք ուսումնասիրում են, և թե ինչպես դա կօգնի նրանց հասնել իրենց առաջադրած նպատակներին: Օրինակ՝ սովորողը կարող է հետաքրքրված լինել՝ ցանկանալով դիտել ֆիլմեր անգլերենով, բայց նա առանձնապես հաճույք չի ստանում արտասանության վրա կենտրոնանալուց: Բացատրելով, որ արտասանության մասին ըմբռնումն օգնում է սովորողներին լսել և նկատել որոշակի հնչյուններ, մենք կարող ենք օգնել սովորողներին հասկանալ, որ նրանք աշխատում են իրենց սեփական նպատակներին հասնելու համար:

Օրինակ

Որպեսզի 9-րդ դասարանցիները կարողանան մասնակցել անգլերենի ավարտական քննությանը, ես հետևում եմ նախապատրաստական աշխատանքներին, պատասխանում յուրաքանչյուր աշակերտի գրառումներին: Նման աշխատանքը կատարում եմ առցանց: Երբ նպատակները կոնկրետ են, դրանք սովորողի համար անձնական նշանակություն ունեն: Սա օգնում է նրանց մնալ մոտիվացված, քանի որ կա կոնկրետ ինչ-որ նպատակ, որի ուղղությամբ նրանք աշխատում են:

Արտաքին մոտիվացիա

Ինչպես արդեն տեսանք, արտաքին մոտիվացիան կապված է արտաքին գործոնների հետ՝ ինչպես օրինակ՝ առաջխաղացում ստանալը կամ ծնողների ակնկալիքները, որ սովորողները բարձր գնահատականներ ստանան: Ուսուցիչը կարող է նաև արտաքին

մոտիվացիա ստեղծել դասարանում գնահատումների, պարզևների և պատիժների միջոցով:

Հիմնական հետևանքները ուսուցիչների համար, երբ մոտիվացիան դիտարկվում է որպես ներքին կամ արտաքին, հետևյալն են.

- Ուսուցիչները կարող են խթանել ներքին մոտիվացիան, քանի որ այն կարող է ավելի արդյունավետ լինել սովորելու համար: Ներքին մոտիվացիան կարող է օգտագործել զվարճանքն ու հաճույքը որպես խթանող գործոն,
- Ուսուցիչները ազդեցություն ունեն արտաքին գործոնների վրա, ինչպիսիք են պարզևները և պատիժները, որոնք կարող են ազդել սովորողի մոտիվացիայի վրա,
- Ուսուցիչները պետք է մտածեն, թե ինչպես են իրենց ընտրությունն ու գործողությունները դասարանում ազդում իրենց սովորողների մոտիվացիայի վրա:

Մոտիվացիան պատասխանում է հետևյալ հարցերին

- ✓ Ինչո՞ւ են աշակերտները անգլերեն սովորում:
- ✓ Ի՞նչն է սովորողների համար ավելի հաճելի:
- ✓ Ինչպե՞ս են պարզևները և պատիժները ազդում դասարանում սովորողի վրա:
- ✓ Ինչպե՞ս կարող ենք համոզվել, որ մեր դասերը պլանավորելիս հիշել ենք այս բաները:

Չափելի

Սովորողները պետք է զգան առաջընթաց, կարողանան ցույց տալ իրենց ակտիվությունն ու պատրաստվածությունը՝ գիտելիքների և կարողությունների ցուցադրման միջոցով:

Հասանելի

Նպատակը պետք է լինի սովորողի հասանելիության սահմաններում:

Համապատասխան

Նպատակը պետք է լինի ինչ-որ բան, որը կապված է սովորողի ցանկությունների կամ կարիքների հետ, որպեսզի այն մնա ներքուստ մոտիվացնող: Օրինակ, եթե սովորողը չի օգտվում սոցիալական մեդիայից, ապա նա շահագրգռված չի լինի աշխատելու այս նպատակին հասնելու համար:

Ժամանակի հետ կապված

Մտոիվացված մնալու համար սովորողները պետք է իմանան, թե երբ կարող են ակնկալել հասնել իրենց նպատակներին, և ինչ պետք էանեն, եթե ճանապարհին դժվարությունների հանդիպեն:

Գրելը և սովորողները

Գրելը կարող է գրավիչ, հետաքրքիր և ոգեշնչող գործունեություն լինելսովորողների համար: Երեխաները ակտիվ սովորողներ և մտածողներ են, սովորում են սոցիալական փոխազդեցության միջոցով:

Գրելը բարդ հմտություն է, որը զարգանում է միայն այն ժամանակ, երբ սովորողներին տարբեր հմտությունների և ռազմավարությունների միջոցով սովորեցնում են գրել:

Ինչու՞ է անհրաժեշտ զարգացնել գրել ու հմտությունը սովորողների մոտ:

Գրելը լեզվի զարգացման կարևոր բաղադրիչն է: Լավ գրելու հմտությունները հիմնված են լավ կարդալու հմտությունների վրա. աշակերտները պետք է ճանաչեն բառերը, որպեսզի գրեն և օգտագործեն դրանք:

- Շատ սովորողներ կարող են մայրենի լեզվով գրելու հմտությաններ չունենան, բայց դա կարող է չազդել այլ լեզուներով գրելու կարողության վրա:
- Գրելը թույլ է տալիս սովորողներին կիրառել սոր բառապաշար:
- Գրելը թույլ է տալիս հասնել անհատական ացման և ստեղծագործական բարձր աստիճանի:
- Գրելը սովորողներին հնարավորություն է տալիս ռիսկի դիմել և փորձել սոր լեզու սովորել:
- Գրելու հմտությունները սովորողներին պատրաստում են ամուր հիմքով ապագայի զարգացման և սովորելու համար:
- Ուսուցիչները կարող են որոշել սովորողների ուժեղ կողմերն ու զարգացման ոլորտները՝ բառապաշարի, կառուցվածքի, ուղղագրության և այլնի առումով:

Դիտարկվող տեսությունները ցույց են տալիս, որ երկրորդ լեզվով գրելու կարողությունը մեծ մասամբ հիմնված է առաջին լեզվով գրելու հմտությունների

գարգացման վրա, որի հետևանքով առաջացել է երկու հիմնական մոտեցում՝ գրելը որպես գործընթաց և որպես արդյունք:

Գրելը որպես գործընթաց ներառում է.

- Մտածողության կամ «մտազրոհի» նշումներ, գաղափարներ, բառեր և արտահայտություններ թեմայի վերաբերյալ
- Գաղափարների դասակարգում և դասակարգում ըստ առաջադրանքի պահանջների

Գրելը որպես ապրանք.

Վերջնական նպատակը վավերական ինդիո է, օրինակ. գրել՝տեղեկացնելու, շնորհակալություն հայտնելու համար և այլն:

Հաջողությունը գնահատվում էտեքստի բովանդակությամբ և ճշգրտությամբ:

Ճշգրտությունը կենտրոնանում է.

- Քերականության և բառապաշարի վրա,
- Ուղղագրության և կետադրության վրա,
- Ընթեռնելիության և համապատասխան ժանրային կոնվենցիաների վրա:

Բովանդակությունը կենտրոնանում է.

- Տեղեկատվությունը ընթեռնողին բարեհաջող փոխանցելու վրա,
- Բավական մանրամասն տեղեկատվության տրամադրման վրա,
- Գաղափարների տրամաբանական պատվիրման վրա,
- Համապատասխան ռեգիստրի օգտագործման վրա,
- Գաղափարների ինքնատիպության վրա:

Դասարանում գրելու նկատառումներ

Ահա միջանի «գլխավոր խորհուրդներ»՝ սովորողների մեջ գրելու հմտությունները խրախուսելու համար:

- Խրախուսել սովորողների միջև համագործակցությունը, հնարավորություններ ընձեռել մտքերը ցրելու, նշումներ անելու, պլանավորելու, վերանայելու և այլնի համար:
- Տրամադրել տեսողական պատկերներ կամ խնդրել սովորողներին նկարել իրենց նկարները՝ առաջադրանքների բովանդակությունը ապահովելու համար: Ընտրված թեմաները պետք է գրավիչ լինեն մեր սովորողների համար . օրինակ՝ առնչվող և ներքուստ մոտիվացնող: Կարող ենք առաջարկել գրել այն մասին, թե ինչ գիտեն:
- Անհրաժեշտ է նայել գրավոր առաջադրանքներին այլ տեսանկյունից . օրինակ՝ իրենց առօրյայի օրինակն ունենալով, դրա փոխարեն նրանք կարող են գրել իրենց կամ իրենց սիրելի ընտանի կենդանու առօրյայի, իրենց սիրելի գործունեության, սննդի և այլնի մասին:
- Խրախուսել, հպարտանալ իրենց գրածների ներկայացմամբ . օրինակ՝ սովորողները կարող են նկարել, ծանոթագրել և այլն:
- Պատասխանել գրավոր գաղափարներին, ոչ միայն բանավորին:
- Տալ հստակ և պարզ չափանիշներ և խրախուսել գրավոր առաջադրանքների ինքնուրույն / հասակակիցների ստուգումը:
- Ներառել սովորողների աշխատանքի ներկայացում, որը կախված է առաջադրանքի տեսակից:

Գնահատում

Գնահատումը կարևոր նշանակություն ունի ինչպես արտաքին, այնպես էլ ներքին մոտիվացիաների համար: Օրինակ՝ միայն գնահատականը և հետադարձ կապը մոտիվացնող կլինեն աշերտների համար և մյուսները նրանք պետք է իմանան, թե արդյոք գնահատված աշխատանքի այս հատվածը նպաստում է դասընթացի վերջնական գնահատականին:

Պարզևատրումները և պատիժները կարող են կիրառվել գործունեության մեջ կամ ընդգրկվել միշտաբար դասերի կամ դասընթացների ընթացքում: Դասի ընթացքում գործողությունները խաղերի և մրցումների վերածելը պարզևատրման և պատժի կիրառման հնարավորություն է տալիս: Թիմային աշխատանքը կարող է օգտագործվել նաև պարզևներ և պատիժներ կիրառելու համար, երբ թիմերը մրցում են դասարանում «դիրքի» համար կամ այլպարզևների համար, օրինակ՝ որոշելու, թե

ինչ են անելու դասին: Կախված խմբի ուժեղ և թույլ կողմերից, կարող են օգտագործվել լիակն որոշակի գիջումներ:

Վերոնշյալի միջոցով կարող ենք կարծիք կազմել լայն մասին, թե սովորողները ներկայումս ինչ մոտիվացիա ունեն, և հասկանալ, թե ինչպես օգտագործել արտաքին մոտիվացիան և խթանել ներքին մոտիվացիան դասարանում:

Մակրո և միկրո մոտիվացիա

Մոտիվացիայի մեկ այլ տեսություն է մակրո և միկրոմոտիվացիայի տեսությունը:

Մակրոմոտիվացիան վերաբերում էայն դրդապատճառներին, թե ինչու է ինչ-որ մեկը սովորում: **Մակրոմոտիվացիան** երբեմն կոչվում էլայնածավալ մոտիվացիա:

Միկրո մոտիվացիան վերաբերում է նրան, թե ինչն է դրդում կամ ապամոտիվացնում սովորողին դասերի ընթացքում կամ դրանց միջև ընկած ժամանակահատվածում: Միկրոմոտիվացիան երբեմն կոչվում է փոքրամասշտաբ մոտիվացիա:

Չնայած սրանք երկու առանձին տեսություններ են, սակայն կարելի է միասին դիտարկել: **Մակրոմոտիվացիան** դիտարկելիս կարող ենք մտածել ինչպես ներքին, այնպես էլ արտաքին մոտիվացիոն գործոնների մասին, որոնք սովորողներն ունեն սովորելու ընթացքում:

Մակրոմոտիվացիա, որն արտաքին է .

Չափահաս երիտասարդը կարող է երազել ի վերջո գաղթել ու անգլիախոս երկիր: Նա գիտի, որ դա անելու համար պետք է ունենա անգլերենի իմացության որոշակի մակարդակ: Սա և՛ մակրոմոտիվացիա է, և՛ արտաքին, քանի որ պետք է ունենա անգլերենի որոշակի մակարդակ, որպեսզի կարողանա արտագաղթել և այս հանգամանքը պարտադրված է:

Մակրոմոտիվացիա, որը ներքին է .

Սովորողը կարող է սերունենալ անգլիախոս մշակույթի հանդեպ, որը բխում է իր Նախկին փորձից: Նա կարող է ունենալ ընկերներ կամ ընտանիքի անդամներ, ովքեր հարում են այդ մշակույթին: Նրա մակրո շարժառիթը սովորելն է, որպեսզի նա ավելի խորասուզվի այս մշակույթի մեջ, և դան երթին է, քանի որ բխում է նրա ցանկությունից, այլ ոչ թե ինչ-որ բանից, որ նա պետք էանի:

Այսպիսով վերոնշյալի միջոցով կարելի է տարբերակել մակրո արտաքին և ներքին մոտիվացիաները:

Կենսաբանական շարժիչներ

Կենսաբանական դրդապատճառներ չկիրառելը, կարող է բացասական ազդեցություն ունենալ մոտիվացիայի, հետևաբար նաև ուսուցման վրա: Ի՞նչ կարող ենք անել բացասական ազդեցությունը կառավարելու համար:

Կենսաբանական մղումներ

1. Ուտել և խմել. ժամանակ տրամադրել ընդմիջումներին: Թույլ տալ դասարանում ջուր խմել:
2. Հարմարավետ լինելու, ցավից խուսափելու համար ապահովել համապատասխան նստատեղեր: Թույլտալ սովորողներին շարժվել:
3. Ստեղծել զով, ոչ թե տաք կամ սառը միջավայր:
4. Հստակ տեսնել և լսել:
5. Հասկանալ և հասկանալի լինել:
6. Լինել վերահսկողության տակ:
7. Հարգանք և կարգավիճակ ունենալ հասակակիցների առաջ:
8. Հանգստանալ և քնել, խուսափել հոգնածությունից:
9. Շարժվել, խուսափել անգործությունից:
10. Լինել շփվող, ընկերանալ:

Շատերն են ցանկանում դպրոցն ավարտելուց հետո սովորել անգլերեն, և այժմ կան եական ապացույցներ, որնրանք կարող են արդյունավետորեն նոր լեզու սովորել:

Կյանքի փորձ

Բարձր դասարանի աշակերտներն արդեն ունեն հարուստ կենսափորձ, որը դասարան բերելով հարստացնում են ամբողջ դասարանի ուսուցման պրոցեսը:

Մեծ մոտիվացիա

Վերաբերմունք

Մեր ուսուցման նպատակներից մեկը այն է, որ սովորողները չափազանց դրական վերաբերվեն լեզվի ուսուցմանը և ընդհանրապես կյանքին: Նրանք թե՛ ուսուցիչներին, թե՛ դասընկերներին վերաբերվ են մեծագույն հարգանքով ու քաղաքավարությամբ: Բացի այդ նրանք սովորում են անգլերեն և պետք է հարգալից վերաբերմունք ցուցաբերեն ինչպես իրենց, այնպես էլ Անգլիայի մշակույթի, լեզվի, ժողովրդի նկատմամբ:

Օգնել սովորողներին լսել

Լսողության կորուստը կարող է անմիջական ազդեցություն ունենալ աշակերտների ուսման և կատարողականի վրա: Լսողական այս կորստի բացասական հետևանքները նվազեցնելու համար ուսուցիչները պետք է փորձեն հարմարեցնել «ծերացող» ականջը մի շարք ձևերով՝

- հստակ խոսել և այնպիսի տեղում նստեցնել խնդիր ունեցող սովորողին, որ նա տեսնի ուսուցչի դեմքն ու շուրթերը,
- լսումների և տեսանյութերի ձայնի կարգավորում,
- լսողական տեքստերի կրկնություն,
- օգտագործել կարճ ֆիլմեր և տեսանյութեր, որոնք օգնում են ըմբռնել լսածը, քանի որ սովորողները կարող են տեսնել լրանախոսների դեմքն ու շուրթերը,
- ապահովել, որ դասասենյակները քիչ աղմուկ ունենան:

Օգնել սովորողներին տեսնել

Տեսողական կարողությունը հատկապես կարևոր է կրթության մեջ, քանի որ ընդհանուր առմամբ ընդունված է, որ ամբողջ ուսուցման մոտավորապես 80%-ը տեղի է ունենում տեսողության միջոցով: Տեսողական խնդիրներ ունեցող աշակերտների համար ուսուցիչը պետք է հետևի հետևյալ քայլերին.

- Տպագիր տեքստի համար օգտագործել լավեղի մեծ տպաքանակ:
- Համոզվել, որ սովորողները, որքան հնարավոր է մոտ են նստած գրատախտակին:

- Շատ պարզ գրել գրատախտակին:
- Համոզվել, որ դասարաններում շատ բնական լույս և գրատախտակի համար ուղիղ լուսավորություն կա:

Շարժունակություն

Շարժունակության ապահովման համար անհրաժեշտ է՝

- Համոզվել, որ աշակերտներն ունեն հարմարավետ աթոռներ և սեղաններ:
- Ավելի շատ ժամանակ տրամադրել աշակերտներին ամբողջ դասարանի հաղորդակցական գործողություններ կատարելու համար, որտեղ նրանք պետք է ոտքի կանգնեն և շարժվեն դասարանում:

Հիշողություն

Հետազոտությունները ցույց են տալիս, որ ճանաչողական զարգացումը, հիշելը և խնդիրների լուծումը կարող են մոտիվացիայի անկում ցույց տալ: Այս ճանաչողական անկումը հաղթահարելու համար, որը կարող է ավելի դժվարացնել նոր լեզու սովորելը, ուսուցիչները կարող են օգնել սովորողներին զարգացնել և պահպանել իրենց ճանաչողական կարողությունները մի շարք ձևերով.

- Ինտեգրել հիշողության վարժություններ դասերին:
- Համակարգված կրկնել և վերամշակել քերականությունը, բառապաշարը և արտահայտությունները:
- Խրախուսել սովորողներին օգտագործել իրենց հարուստ փորձը և ճանաչողական ռազմավարությունները, որոնք նրանք հաջողությամբ օգտագործել են անցյալում՝ իրենց ներկայիս լեզվի ուսուցման միջավայրում:

Վստահության ձևավորում / սթրեսի նվազեցում

Շատ սովորողներ վախենում են ձախողումից և անհանգիստ են, ինչը պայմանավորված էօտար լեզու սովորելու անհաջող փորձերով: Ուսուցչի առանցքային դերը անհանգստության նվազեցումն է և սովորողի մոտ վստահության և ինքնավստահության ձևավորումը:

Ահա որոշ բաներ, որոնք ուսուցիչները կարող են անել սթրեսը նվազեցնելու և սովորողների մեջ ինքնավստահություն զարգացնելու համար.

- Իմանալ, թե ինչ շարժառիթներ ունեն սովորողները լեզու սովորելու համար և համապատասխանաբար հարմարեցնել իրենց մեթոդաբանությունը:

- Օգտագործել հումանիստական մեթոդներ՝ ուսուցչի և սովորողների միջև կարեկցանք ձևավորելու համար:

- Կրճատել ուշադրությունը սխալների ուղղման վրա՝ սովորողների ինքնավստահությունը զարգացնելու համար:

Այսպիսով, ընդհանրացնելով վերոնշյալը, կարելի էասել, որ ուսուցչի պարտականությունն է սովորողների համար գրավոր առաջադրանքներ մշակել, որոնք կլինեն հաճելի, պրակտիկայով լի, իմաստալից ու նպատակաուղղված:

Մոտիվացիան կարող էփոխվել ժամանակի ընթացքում, սակայն ամենակարևորը հնարավորինս շատ բան իմանալն է սովորողների մասին՝ նրանց ավելի լավ հասկանալու համար: Մոտիվացիայի պատճառների բացահայտումը կարող է օգնել տեղեկացված որոշումներ կայացնել դասի բովանդակության և առանձին սովորողների կարիքների վերաբերյալ: Աշխատանքը կատարելու համար բերել տնից ընկերների և ընտանիքի որոշ լուսանկարներ՝ սովորողներին ցույց տալու համար: Սովորողների մեծ մասը հիացած կլինի:

Նայենքդասարանիցուրս

Իրախուսենքմերսովորողներինևհնարավորությունտանքնայել, թեինչպեսէանգլերեննօգտագործվումդասասենյակիցդուրսևօգտագործենքմերգտած ցանկացածօրինակ: **Համացանցը**անգլերենիակնհայտաղբյուրէ, բայցնաևգովազդի, տուրիստականտեղեկատվության, ճաշացանկերի, ֆիլմերիօրիգինալտարբերակիևայլնիաղբյուր: Սասովորողներինպետքէհիշեցնի, որանգլերենսովորելըկարողէօգտակարլինիիրենցկյանքիբոլորլորտներում: Եթեկանսովորողներ, ովքերմեկնելենանգլիախոսերկիր, հնարավորությունսվեքնրանցխմբիհետկիսելիրենցունեցածփորձը:

Մտածենք ապագայի մասին

Արդյո՞ք ակնկալում ենք, որ սովորողներն ապագայում երբևէ անգլերեն օգտագործել ուկարիք կունենան: Արդյո՞ք նրանք ավելի շատ աշխատանքային հնարավորություններ կունենան անգլերենի ավելի բարձր մակարդակով: Եթե մեր սովորողներից ոմանք կարող են այո պատասխանելայս հարցերին, գուցե արժե հիշեցնել սովորողներին այս մասին. Գտնել որոշ տեղական աշխատանքի

հայտարարություններ, որտեղ անգլերենը պարտադիր է: Մենք կարող ենք դասը հիմնել աշխատատեղերի շուրջ և առաջարկել օգնություն CV-ներ գրելու հարցում: Սովորողներից ոմանց սա կարող է ստիպել անգլերենը մտածել որպես ավելին, քան մեկ այլ առարկա և ավելին որպես գործիք, որն օգնում է նրանց հասնել իրենց ապագա նպատակներին:

Սրանք ընդամենը մի քանի գաղափարներ են, թե ինչպես պահպանել մոտիվացիայի մակարդակը:

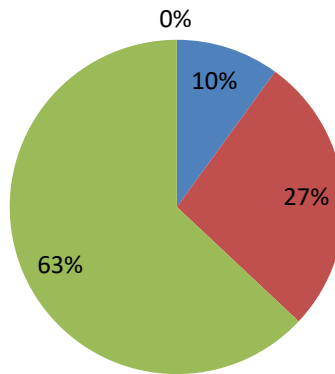
Վերլուծություն

Նպատակը. ձևավորել մոտիվացիոն ուսուցում 8-րդ դասարանում: Դասի թեման գովազդն է: Այս նպատակով օգտագործվել են ստեղծագործական և քննադատական մտածելակերպ զարգացնող տարբեր ստանդարտ և ոչ ստանդարտ մոտեցումներ և միջոցներ:

Անգլերենի դասն սկսվեց շատ միապաղաղ և անհետաքրքիր նախաբանով: Թույլ սովորողները պասիվ վիճակում էին, թվում էր ներկա են ֆիզիկապես, բայց որպես աշակերտներ բացակայում էին: Միջին մակարդակի սովորողները <<աշխատում էին առաջարկված առաջադրանքի շուրջ, փորձում բնագրից մեջբերումներ կատարել>>, իսկ լավ սովորողները <<փորձում էին բանավոր ներկայացնել բնագիրը>>: Եթե մոտիվացիան ներկայացնենք դիագրամի տեսքով սովորողների համարյա 63 տոկոսը մոտիվացիայի ցածր մակարդակի վրա էր, 27-ը՝ միջին և մոտավորապես 10 տոկոսն էր, որ ակտիվություն էր ցուցադրում:

Մոտիվացիա

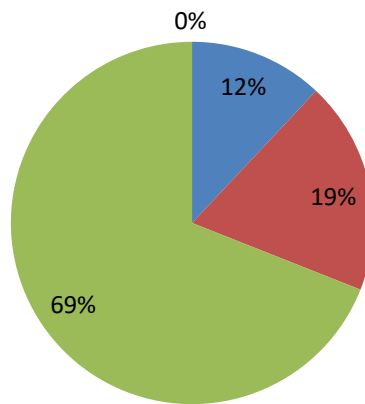
- Մոտիվացիայի բարձր մակարդակ
- Մոտիվացիայի միջին մակարդակ
- Մոտիվացիայի ցածր մակարդակ

Աշակերտների հետ համատեղ մշակեցինք դասի ոչ ստանդարտ մոտեցում:
Յուրաքանչյուր աշակերտի հանձնարարվեց անհատական կրեատիվ մոտեցում
ցուցաբերել և յուրովի ներկայացնել նախ ընտրած վայրը գովազդի տեսքով: Քանի որ
ոչ ստանդարտ մոտեցման տարբերակ էր, առաջադրանքը բոլոր աշակերտները
հաջորդ դասն ներկայացրեցին յուրովի՝ Նկարի, բուկլետի, աքրոստիկոսի, բրենդների,
Նկարի տեսքով: Փորձը տվեց ցանկալի արդյունք. մոտիվացիայի ցուցանիշները
փոխվեցին. ցածր առաջադիմությունը՝ 12 տոկոս, միջինը՝ 19-ը, իսկ բարձրը՝ 69-ը
տոկոս: Այսպիսով կարող ենք արձանագրել, որ աշխատանքը հաջողվեց:

Մոտիվացիա

- Մոտիվացիայի ցածր մակարդակ
- Մոտիվացիայի միջին մակարդակ
- Մոտիվացիայի բարձր մակարդակ

Այս առումով պետք է հաշվի առնել, որ ուսուցիչը աշխատանքը հանձնարարելուց առաջ պետք է հաշվի առնի աշակերտների նախասիրություններն ու հետաքրքրությունները, կարողություններն ու հմտությունները, արժեհամակարգն ու վերաբերմունքը և դասարանը կդառնա հեշտ կառավարելի, ուսուցիչը ժամանակ չի կորցնի սովորողներին զգաստության կոչեր անելու վրա և դասն էլ կդառնա ավելի հետաքրքիր և ուսանելի:

Եզրակացություն

21-րդ դարում հասարակությանն անհրաժեշտ է անհատ, ով ի վիճակի է ինքնուրույն որոշումներ կայացնել, տիրապետում էօտար լեզուների, պատրաստ է ինքնակրթվելու, գիտի ինչպես ապրել հայրենակիցների և օտարերկրացիների մեջ, պատրաստ է համագործակցել համատեղ արդյունքի հասնել ու համար, ընդունակ է մրցակցել միջազգային աշխատաշուկայում: Հետևաբար, ժամանակակից հասարակությունը բախվում է երեխաներին ուսուցանելու այնպիսի տեխնոլոգիա գտնելու խնդրին, որը կօգնի ելնել այն փաստից, որ աշակերտները դարձել են ոչ միայն ուսուցման առարկա, պասիվորեն ընկալելով կրթական տեղեկատվությունը, կարող են լինել դրա ակտիվ սուբյեկտներ, ինքնուրույն տիրապետելով գիտելիքներին: Ինքնակրթվելու, ինքնուրույն որոշումներ կայացնելու և ընդանրապես կյանքի ռիթմին հետևելու համար պետք է լինել մոտիվացված: Ինչպե՞ս լինել ինքնամոտիվացված և պահպանել մոտիվացիան . աշակերտը սովորում է դպրոցից: Ուսուցիչն է այն մարդը, ով պետք է ճիշտ ուղղորդի, սովորեցնի աշակերտին փոքր քայլերով հաջողության հասնելու արվեստը և այդ հաջողությունը հարատև պահելու հմտութունը: Չէ՞որ ուսուցիչները մշակներեն, ովքեր կերտում են վաղվա ապագան, անհատին, ով կկարողանա դիմակայել դարի մարտահրավերներին՝ ճկուն մտքի և հարուստ գիտելիքի, ստացած փորձի, համագործակցության շնորհիվ:

Այսպիսով կարելի էսահմանել, որ մոտիվացիան կյանքի խթանիչ ուժն է և այն ամեն պահ և ամեն վայրկյան պետք է լինի մարդու (մեր դեպքում աշակերտի) ուղեկիցը ուսման մեջ և կյանքում:

Չնայած ուսուցման ներկայիս առկա խնդիրներին՝ մոտիվացված ուսուցման միջոցով հնարավոր է լուծել այդ խնդիրները: Այդ առումով առաջարկում եմ.

- ✓ Կրթական և միջանձնային խնդիրներ լուծելու հմտության տիրապետում,
- ✓ Անկախ աշխատանք դասագրքերի հետ,
- ✓ Ակտիվ անհատականության կրթություն, նախաձեռնողականության, պատասխանատվության ձևավորում, համագործակցելու կարողություն,
- ✓ Անձնական որակների զարգացում,
- ✓ Նոր տեղեկատվության անկախ որոնում և այլն:

ՕԳՏԱԳՈՐԾՎԱԾ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՀՂՈՒՄՆԵՐ

1. Linse, C.T (2005) Երիտասարդսովորողներ. ԱՄՆ:
2. McGraw Hill Maybin, J, Mercer N and Stierer,
3. B (1992) «Scaffolding» Learning in the Classroom»
4. Piaget, J (1965) Երեխայի լեզուն և միտքը.
5. <http://www.etprofessional.com/articles/challenge.pdf>
6. <http://www.teachingenglish.org.uk/article/motivating-unmotivated>
7. <http://www.teachingenglish.org.uk/article/teacher-talk-motivating-students>
8. <http://www.teachingenglish.org.uk/article/keeping-teens-interested>